

Kiadja: A FÖLDMIVELÉSÜGYI M. KIR. MINISZTERIUM
AZ „ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET” HIVATALOS KÖZLÖNYE

MEGJELENIK minden hó 1-én és 15-én.
Az Országos Halászati Egyesület tagjai ingyen kapják.
Nemtagoknak előfizetési díj: Egész évre 6 K, fél évre 3 K

Szerkeszti: RÉPÁSSY MIKLÓS.
Szerkesztőség: Budapest, V., Ügynök-utca 19. szám., IV. emelet.
A lapra vonatkozó mindenemű közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Hirdetéseket a lap számára a „Pátria” r.-t. Budapest, Üllői-út 25. vesz fel.

TARTALOM: Haltakormány és halászcizmák. — Balatoni horgászélmények. Csörgy Tílus. — Pisztránghorgászatnál használt horgonyél. U. — Kérdések és feleletek. — Társulatok. Egyesületek. — Vegyesek. — Hivatalos árjegyzések. — Hirdetések.

Haltakormány és halászcizmák.

I.

Húsliszteladás a székesfővárosnál.

Budapest székesfőváros tanácsától az alábbi két átirat érkezett az Országos Halászati Egyesülethez:

A) 41,464/1918.—VIII. szám. Az Országos Halászati Egyesület tekintetes vezetőségének. Budapest, V., Ügynök-utca 19. A székesfőváros tanácsa a székesfőváros állategészségügyi telepén termelt húslisztnek értékesítése tekintetében a vegyészeti elemzések és a gazdasági tapasztalatok alapján arra a meggyőződésre jutott, hogy ez a húsliszt kiválóan alkalmas haletetési célokra. Figyelemmel lévén a tanács a tulajdonképpen szükséges halétek, vagyis a takarmányfélék mai hiányára, illetve drágaságára, szakítani óhajt azon eddigi eljárásával, hogy az állategészségügyi telepen termelt húslisztet, annak szélesebb körben való ismertetése nélkül, szűkebb körben értékesítette és ezért most az ország összes haltenyésztőinek megadni kívánja a módot arra, hogy egyrészt olcsóbb és jobban felraktározható halétekhez jussanak s így a haltenyésztés jobban fejlődhesék, vagy legalább is eddigi medrében maradhasson, másrészt biztosítani akarja ez úton is azt, hogy az ország és főleg Budapest fogyasztó közönségének halszükségletét biztosítsa s így végeredményben a húsárak mai magas árát is enyhíthesse.

Ebből a célból a székesfőváros tanácsa jelen átiratával egyidejűleg meghozott 41,464/1918.—VIII. számú határozatával elrendelte azt, hogy az ország összes haltenyésztőinek figyelmét részben körlevél, részben az egyes szaklapokban való meghirdetés útján erre a halétekre felhívja s nem utolsó sorban megkeresi a t. Egyesület vezetőségét is. A midőn tehát a fentiekről a t. Egyesületet tájékoztatni bátorkodunk, felkérjük, hogy egyrészt a haltenyésztők, másrészt a székesfőváros közönsége halfogyasztásának s így végeredményben a húsárral való fontosságára való tekintettel a székesfőváros állategészségügyi telepének ezen termékét a legmesszebb menő támogatásban részesíteni, a rendelkezésére álló módok szerint az ország haltenyésztőivel a maga részéről is megismertetni s ezen az ország haltenyésztők figyelmét a t. Egyesület évi rendes, úgy tudjuk, májusi közgyűlésén, felhívni s az érdeklődést egyéb alkalmakkor is, állandóan ébren tartani szíveskedjék.

További tájékoztatásul közöljük, hogy állategészségügyi telepünk havonta körülbelül 2 vagon húslisztet termel állandó szakszerű és vegyészeti ellenőrzés mellett a modern technika minden eszközének felhasználásával és az összes közegészségügyi követelmények figyelembevételével.

Az így termelt húsliszt árát a tanács vagonként és q-ként 75 koronában, kicsinyben pedig 80 koronában állapítja meg ab Budapest—Ferencvárosi pályaudvar, bevagonirozva. A szükséges zsákokat a vevők kötelesek szolgáltatni. 25 q-nál kisebb mennyiség jelenleg nem kapható.

A vevő kellő hitelességgel igazolni köteles, hogy az általk tenyésztett halmennyiségből mennyit biztosítanak a magyarországi és mennyit a budapesti piacoknak. Ilyen irányú megfelelő ajánlatok feltélenül mindenkor előnyben részesíttetnek.

Közelebbi részletes feltételek és szállítási módozatok tekintetében felvilágosításokkal a székesfőváros tanácsának VIII. (közélelmezési) ügyosztálya szolgál. Ugyanide czímezendők az ajánlatok is.

Bizton reméljük, hogy a t. Egyesület támogatása hathatós segítségére lesz a halétek terjedésének s így a mai takarmányhiány enyhítését is befolyásolni fogja.

Budapest, 1918. április 25.

A székesfőváros tanácsa:

Folksházy s. k., alpolgármester.

B) 56,886/1918—VIII. tan. szám. Az Országos Halászati Egyesület tekintetes Elnökségének Budapestén. — A székesfőváros állategészségügyi telepén termelt húslisztnek értékesítése tárgyában folyó hó 25.-én kelt 41,464/1918—VIII. számú átiratunkkal felkértük a t. Egyesületet, hogy ezen, haletetésre különösen alkalmas, termékünkkel az ország haltenyésztő köreit közelebről megismertetni szíveskedjék s már vázlatosan reámutattunk ezen átiratunkban is arra a szándékunkra, hogy ezen termékünknek értékesítését a székesfővárosi mindenkori halárak kérdésével tartanók célszerűnek kapcsolatba hozni.

Ezen gondolatmenet és indokainak folytatásaképpen most még külön is rámutatni tartjuk szükségesnek arra, hogy a székesfővárost ezen termékének előállítására és terjesztésére terén, mindenkor az a magasabb gazdasági és szociális szempont vezette, hogy a hús-pornak haletetésre való használatba adása útján hozzájáruljon a hazai haltenyésztés fejlesztéséhez, ezáltal különösen a székesfővárosi közönség halszükséglete kielégítésének könnyítéséhez, a haltermelés ilyen megkönnyítése folytán a haláraknak kicsinyben és nagyban mérsékelt színvonalon való tartásához s végül így a külföldi eredetű hasonló halétektermékekkel szemben, az egészséges hazai verseny kifejlesztéséhez.

Ezt a kapcsolatot olyan formában gondoljuk egyelő e megoldani, hogy vajjon lehetséges volna-e, a jövőben mindenkor lehetőleg a haltenyésztők kívánalmainak figyelembe vételével készítenő és megfelelő tápértékű, illetve táperejű húslisztünk ellenében, avagy

ánnak elhelyezésével kapcsolatosan a magyar haltenyésztőktől és az édesvízi halásztól együttesen, esetleg külön-külön megfelelő mennyiségű, minőségű és árú halat, illetve halfajokat akár a székesfőváros tanácsának közvetlenül a fogyasztó közönséghez juttató szerveződése, akár az általunk megbízandó közvetítő kereskedelem útján kapni. Ezen az úton óhajtanók biztosítani a székesfőváros közönségének halszükségletét, természetesen megfelelő halárak mellett és nem zárkózni el az elől sem, hogy őket egyébként is támogatásban részesítsük s e mellett a közönséggel a magyar haltenyésztés összes s ma talán közönségünk részéről nem eléggé ismert, vagy méltányolt halfajait úgy az ismeretterjesztés, (gazdasági, kereskedelmi iskoláink, üzemek stb.) mint egyéb módunkban álló erőink és lehetőségeink útján is állandóbban és rendszeresen megismertessük, megszeretessük s így a köz javát, minden tényezőre figyelemmel, szolgálhassuk.

A fentiekben kifejtett mindezen céljaink és hajlandóságaink alapján most már felkérjük a t. Egyesületet, tegye lehetőleg mielőbb *megfontolás tárgyává a következőket:*

1. Kapcsolatossá-e a húsliszt értékesítésének kérdése a székesfővárosi halpiac kérdésével, igen-e, vagy nem?

2. Igenlő esetben kapcsolható-e a kérdés már most, az általunk hivatkozott átiratunkban rendelkezésre bocsátott és az ez évi hal-érettési (kb. szeptember közepe) végéig kb. 20—24 vagonra teherelő húspormennyiség értékesítésének kérdésével, vagy pedig ennek a kapcsolatnak a létesítése csak a telelési időszak után, illetve a jövő évi halterméssel történjék-e s ez esetben mik volnának addig is a teendők, illetve a magyar haltenyésztők proпозиói?

3. Mik a t. Egyesület és tagjainak esetleges eddigi tapasztalatai a mi húslisztünkkel, összehasonlítva azt az ausztriai, avagy a külföldi hasonló termékekkel és mik volnának az esetleges észrevételek és óhajok?

4. Volnának-e a t. Egyesületnek az egész kérdéskomplexummal kapcsolatos, általunk itt még nem érintett észrevételei vagy javaslatok?

Végül még célszerűnek tartjuk reámutatni arra a most már konkrét tervezés és számítások stádiumában lévő tervünkre is, hogy a jelenleg kb. másfél ezer négyszögölnyi területen lévő állategészségügyi telepünket, a jelenlegi helyén, kb. 6.00 négyszögölön, az egész üzem lényeges kibővítésével és legmodernebb gépekkel való berendezésével bővíteni szándékozunk, felmerült már a Budapest körüli községek állati hullaanyagának a székesfőváros telepén való thermochemiai feldolgozásának eszméje is, így módunkban fog állani egyebek között az egész magyarországi haltenyésztés, illetve hal-fogyasztás kérdésében is támogatónak és irányítólag közrehatni.

Mult átiratunk pótlásképpen végül közöljük vegyészeti- és élelmi-szervizsgálóintézetünknek jelenlegi húsporunkból vett 3507/1918. számú vegyvizsgálata eredményét, mely a következő:

Nedvesség	6.30	%
Hamu	37.18	%
Nitrogén	6.7609	%
Összes protein (N 6.25)	42.25	%
Nyers zsír	9.41	%

Ezt a vegyelemzést különben rendelkezésére bocsátottuk már báró Inkey Pál úrnak, a t. Egyesület alelnökének is, a kivel minden ezen ügyekben a közelmúlt napokban beható eszmecserét volt szerencsénk folytatni.

Budapest, 1918. évi április hó 27-én. A székesfőváros tanácsa: *Déri s. k., alpolgármester.*

* * *

Az Országos Halászati Egyesületnek f. évi május hó 7 én tartott választmányi ülése határozatából kifolyólag ez átiratokra ez úton minél szélesebb körben felhívjuk a haltakarmány iránt érdeklődők figyelmét, egyébként azonban utalunk a választmányi ülés lefolyásáról szóló tudósításunkra.

II.

Halászcizma-szükséglet bejelentése.

A Népruházati Bizottság Budapesten az alábbi átiratot intézte az Országos Halászati Egyesülethez:

Budapest, 1918. május 2. 5696/6401/918. szám. — Tekintetes Országos Halászati Egyesület, Budapest. A földművelésügyi minisztériumhoz intézett február hó 13-iki beadványuk elintézésében értesítjük Önöket, hogy miután a halászmesterek egy részét közvetlen ellátásban részesítettük, kérjük halászmester tagjaik névsorát az egyesek munkáltszámainak hatósági igazolásával egyetemben hozzánk beküldeni.

* * *

Felkérjük ezek alapján a halászcizmákat igénylő halászmestereket és halászati üzemeket, hogy az átiratnak megfelelő bejelentéseket lehető sűrűsösen az egyesület titkárságához juttatni szíveskedjenek.

Balatoni horgászélmények.

Irta: Csörgéy Titus.

Az elmúlt 1917. év nyarat a Révfülöp és Badacsony közt elterülő, mintegy három kilométer kerületű *rendesi* öböl mellett töltöttem. Az öböl ábrahámhegyi szakaszát két kilométernyi vonalon széles, zárt nádas szegi. Csak egyetlen helyen szakad meg ötven lépésnyi tisztásban, mely azonban állandóan népes fürdőző és baromítatóhely lévén, partról való horgászatra már azért sem nagyon alkalmas, mert vize nagyon lassan mélyed. A Pálköve alatti egy kilométeres szakasz már nyitottabb partú, a nád és káka csak foltonként tengődik rajta. Erősen köves talaja ugyan valamivel hamarabb mélyed, a parti horgászat azonban tapasztalat szerint itt is csak bizonyos napokon jár sikerrel, délkeletről jövő gyenge hullámverés idején, mikor a duzzadó vízzel a part felé tóduló apró keszegféle és kűszhal nyomán a nagyobb rablőhalak is megjelennek. Erősebb, fenékgig ható hullámzásnál a kövek réseiből felvert iszap elől innen is a tiszta síkvízre menekül a hal. Ott pedig vajmi nehéz nyomára akadni, mert az egész öböl síkvize egyenletesen van igen gyéren álló hinárszalakkal benőve, mik között a hal is egyenletesen oszlik meg. Valamelyes haljárás csupán a zárt nádszegélynek vízfelőli oldalán van. Ezért hát csónakon ülve jártam be naphosszat a síkvíz felől benyúló, festői szépségű öblöcskéket, ügyelve, hogy a horgásztól annyira áhított magány csöndjét láb-dobogással, vagy evezőzorejjel meg ne zavarjam. Jól tudjuk u. i., hogy a halak, melyek tulajdonképpen hallószerv híjján az emberi beszédet nem érzékelik, annál inkább riadoznak a kemény tárgyak okozta durvább zörejektől és szélcsendben a billenéseltette hullámokat is megérzik, amiért is a csónakban a macska nesztelenségével és puhaságával kell mozognunk.

Az öbölnek általam ismert 16 halfaja közt a *ponty* áll első helyen. Ennek óriási példányai lappanganak a nádasban, hol matuzsálemi kort érhetnek el, mert a halászati részvénytársaságnak a síkvízen járó, lassan záródó, nagy kerítőhálóiból vajmi könnyen meglephetnek s olyan speciálista, aki a nádközi pontyhálózásnak mestere volna s kire itt nagy szükség lenne, tudtommal még nincs alkalmazva.

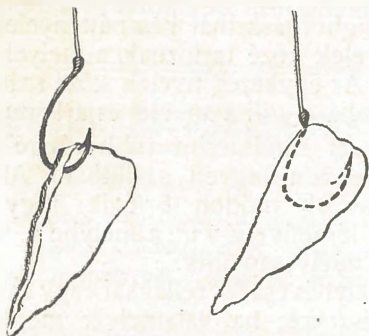
A laikusnak is felöltő másik halfaj a *ragadozó ön*, vagy *balin*, melynek hatalmas fehér teste minduntalan megcsillan a habok fölött. Gyakran 8—10 is száguld szertesét a vízszínen, de járása teljesen kiszámíthatatlan, mert a mélybe nyúló kőmóló híjján a balin táplálékául szolgáló kűszhal is szétszórtan él az öböl gyér hinárjában. Az öböl többi lakója: csuka, fogassüllő, kőüllő, sügér, durbincs, amerikai naphal, dévér, tányérkeszeg (Blicca), pirosszemű keke, veresszárnyú konczér, szélhajtó kűsz, kárász, szivárványos ökle és hallomás szerint harcsa.

Az eddig vázolt területi nehézségekhez ebben az évben még más körülmények is járultak: a csalétek hiánya s a rendellenes időjárás. A *ponty*-fogásról a bevetésre használható anyagok hiánya folytán már eleve le kellett mondanom, mert kukoriczát nem tudtam szerezni, burgonya, valamint a téstacsalihoz való liszt pedig a konyhára is alig került ebben az inséges esz-

tendőben; giliszta használatát végül a tömérdek apró sügér és durbincs tette volna lehetővé. Gilisztát különben e tájon normális években is csak a jégzajlástól partra vetett nád- és kákatörmelék alatt lehetett találni, az 1917-iki nagy szárazságban ott sem volt nyoma. A horgászást ez okból túlnyomórészt *halhúscsalival* űztem s a fővárosból magammal hozott csekély giliszta-készletet a húscsalihoz való apró halak fogására tartogattam nedves moha között.

A hosszúkás halhúscsületet, melyet keszegfélék oldaláról vágunk le s a csontoktól gondosan megtisztítunk, kétféle alakban alkalmazzuk: rablóhalak számára pikkelyesen, egyébként pedig letisztítva, csupaszon. Az 5—10 mm. átmérőjű, lehetőleg rövid szárú és oldalra hajló horgot mindkét esetben — az ábrán látható módon — a bőr felől szúrom be, hogy tartása legyen, azután a húsban laposan körbefordítom, abban laposan elbujtatva.

A halhúscsali feltűzése.

Az oldalra hajló — „kirby” vagy „perfekt” mintájú — horgon a húscsület csavarszárnyalakra görbül s ha húzzuk vagy emeljük, pompásan forog és villog. Forgását a patony fölé csatolt apró forgókapocscsal kell megkönnyítenünk.

Ezt a csalit állóvízben, szélcsend idején magunk mozgatjuk; vagy mártogatva, tehát időnként felemelve és lebocsátva, vagy pedig úgy, hogy az orsóról lehetőleg messzire hajlítva, lassan magunk felé vonjuk. Szeles időben a hullámokra bízunk az emelgetést és a tova-vontatást. Használhatjuk fenékre fektetve (keszegfélére és esetleg pontyra), fenék fölött vontatva (süllőre, sügérre és keszegfélére) végül mülég helyett is, a felszínen csúsztatva, a vízszínen bogarászó veresszárnyú konczérok fogására. A tisztított halhús, mint oly sok másnál, nálam is, mondhatni, univerzális csaléteknek bizonyult, nyilván azért, mert a vízben felduzzadt keszeghús csiga-, vagy kagylóhúshoz válik hasonlóvá, a mi pedig csaknem minden halnak csemegéje. Hogy csak egy példát említsek, 1916-ban a hartai kis nádastóban ily csalival egyszer félóra alatt fogassüllőt, sügért, keszeget és pontyot fogtam egy helyben, még pedig elég nehéz körülmények közt: 1½ méter mély, fenékgig átlátszó, verőfényes vízben, nádtorzsák közt, hol az eleven halcsali elakadt, a giliszta pedig a laza iszapban elsüllyedt volna. Meg kell jegyezmem, hogy a kilós süllő oly óvatosan nyúlt a csigalassúsággal magam felé vontatott csalihoz, hogy a kis tollszárpedző alig rezdült s mozgását ujjnyi halacska játéknak tartottam. Átlátszó állóvízben, szélcsöndben tehát finom eszköz kell a süllőfogáshoz.

Ha a csalibeszerzés nehézségeit sikerült is részben elhárítanom, fennmaradt még a már említett másik nagy akadály, a májustól októberig tartó hőség és szárazság, mely a tó vizét mintegy félméternyivel apasz-

totta. A halak a szokatlanul felhevült s mocsárgáztól bugyborékoló parti vizekből mindinkább befelé húzódtak s a mi a nádasban megmaradt, az is oly mélyen állt napközben a nádlevelek árnyékában, hogy még az apró csalihalat is bajos volt horogvesztés nélkül megszerezni. A pálkövi nyitott partot a kűszhalak is elhagyták, a mi abból is látszott, hogy az értük a somogyi oldalról átrepülő halászmadarak, kűszvágó czérek is az öböl közepén csapdostak le. Ide járt be a pálközi part réseiben lakó tömérdek siklókiógyó is, mely máskor lábunk előtt halászott, most pedig a messzi síkvízből hordta ki a szájában keresztben tartott apró halat.

Ilyen tartósan derült, rekkenő meleg, szélcsendes időben csak hajnalban s napnyugta után van jó hal-kapás, csakhogy a Balatonon esti 8-tól reggeli 6-ig tilos a horgászat. Nem csoda tehát, ha eredmény június 20-tól augusztus 11-ig mindössze néhány száz apró sügér és keszegféle s vagy 15 kősüllő volt s ez utóbbi is mind oly kicsiny, hogy vissza kellett bocsátanom.

Augusztus 11-ike végre meghozta a nehezen várt sporteseményt: a finom eszközön, apró horgon fogódzott nagy rablóhal sikeres kifárasztását és partravonását. Aznap délután enyhült a hőség, gyenge déli hullámverés duzzasztotta a pálközi part vizét, vele kijött a kűszhal s nyomán a halászmadár és nyilván a rablóhal is. A ritkás nád szélén vagy 15 méterre behajítva himbálódzott a pikkelyes halhúscsali a méteres víz fele mélységében. Egyszerre rohanni kezd a pedző, bevágom a 10 mm.-es horgot s az ívben hajlott nyélen már érzem a nagy halat s elfog a halászláz örömteli megdöbbenése. A féket eleinte hiába szorítottam, a hal egy ugrással a nádban volt. Hogy el ne akadjon, a horognyelet magasan nyujtva teljesen lefogom a zsinórt, hogy keményen megfeszülve, lenyomhassa az útban álló nádszálakat s a halat félkörben kényszerítse szaladni. Sikertült is így a tisztásra kihoznom, de még kétszer újra visszatört a nád közé, a míg vagy két perc múlva annyira kifáradt, hogy kivezetésére gondolhattam. A horognyelet 45 fokban keresztben tartva, hogy ruganyossága teljesen érvényesülhessen, lassan hátrálni kezdek s végre partra csúsztatom a két kilós *balint*. (Az olvasó talán nagyobb zsákmányt várt, de hát minden relativ s ebben az inséges esztendőben a két kilós hal is esemény volt!) Negyedóra múlva újra mozdul a pedző, most már lefelé bukik s egy egyharmadkilós kis süllő lóg a halhúscsalin. Ez is *kősüllő* (*Lucioperca volgensis* Pall) volt, miként az ezen a nyáron fogott 21 kis süllő is mind ehhez a fajhoz tartozott, melyet rövid fejről és oldalának széles fekete sávjairól oly könnyű felismerni. Fogassüllőt ezen a nádas parton még nem fogtam, noha az öböl síkvizén járó kerítőhálókbá bőven kerül. Olyan a látszat, mintha e két faj területileg elkülönülve élne s a kősüllő inkább nádlakó volna s ennek következtében talán táplálkozásában is eltérne a Balaton híres fogassüllőjétől. Utóbbi körülményre vonatkozólag megemlítem, hogy a mindössze három, mértéket megűtő kősüllőnek gyomrában egyebek közt egy *rákot* találtam, az első balatoni rákot, mely a nagy dögvész óta szemem el került.

A következő három héten megint csak apró keszegekkel és sügerekkel kellett megelégednem. A rekkenő melegben gyakran még a sügér sem járt horogra s volt nap, mikor a húscsalihoz való kis keszeget is egy kígyótól kellett elvennem. Egyedüli mulatságom a nád belső szélén, két méteres víz színén járó veresszárnyú konczérok fogdosása volt. Ha a nád árnyékában állva, észrevétlenül sikerült a kis halhúscsali a konczérok

közé dobni és a vízszínen magam felé csúsztatni: egy-egy csoportból gyakran 6—8, arasznyi halat is kiemeltem.

Időközben szorgalmasan kutattam a csukák járását, helyesebben az élelmükül szolgáló keszegrajok tanyáit a nádszék kétméteres vizében, ámde a legjobbakkal látszó helyeken is egyre csak arasznyi sügerek nyeltek el a csukahorogra tűzött apró halat. Vitorlával is próbálkoztam. Gyenge szellőben csigalépésben haladva végigsétáltam az élő csalit a nádasok előtt. Ámde mindössze egy kisebbfajta torpedótámadás volt az eredmény. Az öböl közepén u. i. egyszerre pisztolylövészerű csattanással hatalmas csapás érte a csónak hasát. Hihetőleg a hinár fölött a napfényben szunnyadó balinóriást súroltam s annak a farkcsapása rázta meg a csónakot.

Végre szeptember elsején megkerült az első, bár mindössze fél kilós csuka s pár perc múlva egy kilós balin. Új reményre kapva, a hátralévő néhány napomon már csak csukahoroggal dolgoztam egy frissében felfedezett keszegtanyán. Szeptember hatodikáig mindössze egy másfél kilós balin volt a zsákmány. Szeptember kilencedikén egy három kilósra becsült csuka ugrott a csalira. A keményen küzdő rablót előbb fárasztanom kellett. Már háromszor körülsétáltam a víz színen a csónak mellett, mikor egy kis recscsenéssel elszabadult. Kiderült, hogy a csalihal hátúszója alá akasztott egyes horog oly szerencsétlenül fordult meg a csuka szájában, hogy újra a csaliba tűződött s annak tulsó oldalán alig 1 mm.-nyire állt ki a hegye. Másnap este ugyanott megint elszabadult a csukám, mert a kapásra rögtön a nádba ugrott s hogy el ne akadjon, kénytelen voltam idő előtt bevágni. Az agyonharapott csalihalat rögtön visszadobva, pillanat múlva már ismét ráugrott a csuka s most már kiemelhettem a másfél kilós rablót.

Két nap múlva — a búcsúhorgászatról — újra másfél kilós csukával tértem haza.

A kishíjja három hónapon át nagy buzgalommal végzett horgászás eredménye az eddigiek szerint rablóhalban mindössze 8 $\frac{1}{2}$ kiló, miből csukára 3 $\frac{1}{2}$, balinra 4, kősüllőre meg csupán 1 kg. esik. Megkerült továbbá több száz apró sügér, néhány durbins, három amerikai naphal, továbbá vagy három kilónyi apró keszegféle, — főképpen tányérkeszeg (Blicca), veresszárnyú keszeg, pirosszemű keszeg — egyetlen 60 dekás dévér és egy szivárványos ökle.

Az eredményt nem súly-, hanem számszerint vizsgálva, a zsákmány *kilencztized része apró sügér volt!* Ez a körülmény nemcsak a sporthorgászat, hanem még inkább a balatoni haltenyésztés szempontjából is szomorú. A sügér u. i. köztudomás szerint legveszedelmesebb ellensége a halivadéknak. Erről magamnak is elég alkalmam volt meggyőződnöm, a mennyiben minden sügér gyomortartalmát megvizsgáltam s mindegyikben 2—3, néha négy kis halat találtam. Tekintve mármost a sügerek millióit, melyek a zalai part sok mérföldes nádasaiiban tanyáznak, könnyű elképzelni, hány millió halivadékot veszít ezek által a Balaton minden évben. Ezt tudva, csodálnom kell, hogy a Balatoni Halászati R.-T. mit sem tett e csapás enyhítésére, mikor pedig ennek is megvolna a módja. Már említém, hogy a zalai part nádasaiiban lappangó öreg pontyok kifogására ajánlatos volna nádközi hálózásban járatos speciálístát alkalmazni. Ugyanez a speciálísta a tömredék apró nádöblözetnek vetőhálóval, vagy más alkalmas szerszámmal való feljárásával a sügerek százezreitől szabadíthatná meg a Balatont. A Halászati R.-T. ezzel bizonyára mérhetetlenül nagyobbát lendíthetne a hal-

állomány növelése terén, mint azzal, hogy a sport-horgászokat iparkodik a vízterületről kiszorítani, a kiknek egy igen kis része, egyes kiválóan alkalmas pontyokon talán a kívánatosnál nagyobb zsákmányt ejt pontyban és süllőben, de a kiknek túlnyomó része oly határok közt hódol e testet és lelket üdítő sportnak, hogy abból a Balaton halállományának számbavehető kára nem lehet.

Pisztránghorgászatnál használt horognyél.

Sokféle horognyelet használnak a pisztránghorgászatnál, de abban egyetért valamennyi horgász, hogy a jó nyélnek könnyűnek kell lenni, hogy a horgászt ki ne fárasztssa, a mellett pedig ruganyos, ellentálló és tartós legyen.

A pisztránghorgászatnál használt nyelek leginkább az egykezes nyelek közé tartoznak, a melyek 3 m.-nél nem hosszabbak. Az egykezes nyelek közé számítják a legyes nyelet, továbbá a gilisztanyelet és a könnyű fonónyelet.

A horognyél rendszerint több részre szedhető szét, hogy könnyebben legyen szállítható. Az egyes részek összekötése oly módon történik, hogy az egyik rész felső végén fémhüvely van, a melybe a másik rész alsó végén levő nyelvcsap illik.

A fémhüvelyt és csapot sellakkal vagy kaucsukkal erősítik a nyélrészekre; ha valamelyik meglazul, elegendő azt szesz láng felett megmelegíteni, hogy ismét tapadjon.

Az egyes részeknek szorososan kell egymásba illeniök és hogy az egyes részeket a horgászat után könnyen széjjelszedhessük, ajánlatos a nyelvcsapokat összeillesztés előtt beszírozni, vagy beszappanozni. Ha a fémhüvelybe nedvesség jutott s e miatt a be nem zsírozott csap el nem választható, akkor, ha más eszköz nincs kéznél, papirost gyújtunk meg s a fémhüvelyt addig tartjuk a láng felett, míg átmelegszik, azután némi erő alkalmazásával a csap kihuzható.

Minél több rész szükséges a horognyél összeállításához, annál nehezebb, azért legjobb volna egy darab-ból készíteni, ha ezt a szállítása megengedné.

A horognyelek készítéséhez a következő fanemeket szokták leginkább használni: „Hikory“ északamerikai diófa, nagyon tartós; „Greenhart“ nyugatindiai fa, ruganyos, főképpen a nyél középső részét és hegyét készítik belőle; kőrisfa, nagyon jó markolatnak; keletindiai bambusz, melyből a hasított bambusznyeleket készítik; tonkingnád, mely azonban nem olyan jó mint a keletindiai bambusz.

Ezidőszert használatban a legelterjedtebbek a hasított bambusz horognyelek.

A horognyél átmérőjének a markolattól a hegyéig úgy kell kisebbednie, hogy hajlékonysága arányosan növekedjék. A nyél súlypontja az egykezeseknél körülbelül $\frac{1}{3}$ méternyire essék a kéz felett.

A 3 méternél rövidebb horognyelek alkalmasabbak a jó dobáshoz, mint a hosszabbak.

A pisztránghorgászatnál ritkán szükséges 3-20 méternél hosszabb és 400—500 gr.-nál nehezebb nyél; az egykezes nyél súlya rendszerint csak 250—350 gr. Hosszabb s így nehezebb horognyél csak akkor kell, ha bokor, lejtő stb. miatt a partot megközelíteni nem tudjuk.

A jó horognyélnek merevnek kell maradnia, ha vízszintesen tartjuk, de a mellett annyira ruganyosnak kell

lennie, hogy bár súly alatt erősen hajlik, de a mint attól megszabadul, ismét teljesen kiegyenesedik.

Azonfelül könnyűnek kell lennie. A legkönnyebb horognyél a legesnyél, a mely rendszeren 3 részből áll. E célra kitűnő a hasított bambusznyél. A legesbot súlya rendszerint nem haladja meg a 350 grammot.

A Hikory-nyél inkább a gilisztahorgászathoz alkalmas, de azt is kiszorította a hasított bambusznyél. Kezdőknek azonban ajánlatos a Hikory-fából készült nyél, mert nagyon erős.

A fonónyél rendszerint rövid és hegye merev. A fonóhorgászathoz is előszeretettel használják jelenleg a hasított bambusznyelet. A fonónyél súlya rendszerint 400—600 gr.

Kezdőknek tanácsos nehezebb és erősebb nyelet használni és csak ha a dobásnál, a pisztráng fásztásánál és partravetésénél már kellő gyakorlatra tettek szert, térjenek át a könnyű és finomabb horognyelek használatára.

U.

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK.

Kérdések.

7. a) Egy folyón 3 egymás alatt fekvő szakaszon hárman vagyunk bérlők. Szabad-e a legalsó szakaszon ú. n. varsahálókka a vizet keresztbe teljesen elzárni, hogy hal a felső két bérlőre egyáltalán nem juthat?

b) Nálunk különben őszszel a h—i cukorgyár szennyvize teljesen kipusztítja a halat, csak tavasszal kerül fel, alulról, hozzánk egy kis hal. Hogy lehetne ezen a bajon segíteni?

Jászberény.

R. P.

Feleletek.

7. Ad a) Folyóvíznél egyáltalán nem szabad a medret állandóan hálóval sem elzárni. A halászatról szóló törvény (1888 : XIX. t. cz.) 23. §-ának c) pontja szerint tilos „minden állandó halfogókészülék (pld. rekesz, kosár, zárháló) alkalmazása, mely közönséges vízállásnál, a parttól derékszögben mérve, a vízfolyás felénél többet elzár.”

A tilalom ellen vétők ugyanazon törvény 63. §-a b) pontja alapján kihágás miatt 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújthatók.

A „varsaháló”, legalább egy bizonyos ideig, mindenesetre állandóan egy helyben maradó fogóeszköz s így a medret azzal sem szabad teljesen elzárni.

Ad b) A cukorgyári vízszennyvezést illetőleg legjobban úgy segíthetnek, hogy ha a szennyvezést észreveszik, jelentsék azonnal táviratilag a M. kir. halélettani és szennyvíztisztító kísérleti állomásnak Budapest, Arena-u. 29. sz. Ha az állomás aztán megállapítja a vízfertőzést, akkor jelentsék fel a gyárat az elsőfokú hatóságnál (főszolgabíró) vizrendőri kihágás címén és pedig annyiszor, ahányszor fertőzés előfordul.

TÁRSULATOK. EGYESÜLETEK.

Az Országos Halászati Egyesület május hó 7-én választmányi ülést tartott báró Tallián Béla v. b. t. t. elnöke alatt. Jelen voltak: báró Inkey Pál és Landgraf János alelnökök, továbbá dr. Bucsánszky Bertalan, Corchus Béla, dr. Dobránszky Béla, Kuttner Kálmán pénztáros, Purgly Pál (Siófok), Répássy Miklós ügyv.-titkár, Schwarz Izidor (Győr), Stögermayer Antal (Szolnok), Scheiber József, Végh János másodtitkár-jegyző és Zimmer Ferenc választmányi tagok. Távolmaradásukat kimentették: Bokor Pál (Szeged) és Simonffy Gyula.

Elnök az ülés megnyitása s a megjelentek üdvözlése után részvétellel jelenti, hogy Kócsy János ny. miniszteri tanácsos és báró Révay Gyula régi tagjaink elhunytak.

1. A tisztújítás előkészítése tárgyában a választmányba az elhunyt Valasek Ferenc tatai tógazd. intéző helyére Darányi Ágoston tatai urad. felügyelőt jelölik.

2. Kuttner Kálmán pénztáros bemutatja a közgyűlés elé terjesztendő 1917. évi zárószámadást és az 1918. évi költségvetést, melyeket a választmány elfogad. (Ezek részletezését lásd a közgyűlési jegyzőkönyvben.)

3. A tógazd. takarmányszükséglet biztosítása tárgyában beadott kérvényekre a Földmív. Miniszt. 90,591 XIII.—2. 1918. sz. és az Országos Közélelmezési Hivatal 64,772/1918. VIII. b. sz. érkezett leiratai szerint romlott tengeri- és gabonakészletek kiosztásánál a tógazdaságok lehetőleg figyelembe fognak vétetni.

4. Végh János másodtitkár-jegyző ismerteti a hálóanyagok eddigi kiutalásának ügyét, mely szerint összesen 149 érdekelt egyén és halászati üzem részéről 28,411 kg. súlyú hálószerszámra történt igénybejelentés illetőleg előjegyzés; ennek a mennyiségnek azonban alig egyharmada volt kielégíthető, mert halászati célokra a kereskedelemügyi minisztérium két ízben összesen csak 15,000 kg. nyers kenderanyagot engedélyezett, a miből mintegy 10,500 kg. készáru váltott. A Kender- és Jutai pari Bizottság 5871/1918. sz. értesítése szerint azonban legújabbban a kereskedelemügyi minisztérium 21,546 VI. c. 1918. sz. leiratával megint engedélyeztet 4100 kg. nyerskender, a miből a nyár folyamán körülbelül 2870 kg. készáru gyártása remélhető; miután pedig az eddigi kiutalások összege 11,036 kg.-ra rúg, még mintegy 2334 kg. készáru lesz kiosztható a még jelentkező halászok között.

A választmány utasította a titkárságot, hogy az igénybejelentéseket az eddigi gondossággal mérlegelje s a lehető igazságos megosztásról a rendelkezésre álló készletek arányában gondoskodjék.

5. Az egyesületnek halászciszma kiutalása iránti felterjesztése a kereskedelemügyi minisztérium 5720/1918. VI. C. sz. leirata szerint a kérvény illetékes elintézés végett a Népruházati Bizottsághoz tetetett át. Többek hozzászólása után a választmány felkérte báró Inkey Pál alelnököt, úgyszintén dr. Dobránszky Bélát és Zimmer Ferencet, hogy az ügy kedvező elintézését személyes beavatkozással is szorgalmazzák. Ülés után érkezett a Népruházati Bizottság 6401/1918. sz. felszólítása az egyesülethez; mai számunk elején közöljük, hogy az igénybejelentések mielőbb megtörténhessenek. (Szerk.)

6. Olvastattak Budapest Székesfőváros Tanácsának 41,464/1918. VII. és 56,886/1918. VIII. sz. átiratai (szövegét lásd a „Halászat” u. e. számában) a székesfővárosi állategészségügyi telepen gyártott húslisztnek haltakarmány gyanánt való értékesítése tárgyában is.

Báró Inkey Pál hozzászólásában örömmel üdvözlöi a főváros törekvését a tógazdaságok érdekei szempontjából is; a városházán személyesen nyert benyomásai szerint a főváros elsősorban tanácsot kér arra nézve, hogy mikép lehetne ezt a fontos kérdést czélszerűen és a tógazdasági haltenyésztési igényeknek megfelelően megoldani, épen azért részletes tárgyalását kívánja.

Répássy Miklós szerint a kérdés csakugyan nagyjelentőségű, de alapos megfontolást és megbírást igényel, mert az ilyen gyártmányok értékelésénél a tartalom és tápérték dönt. Mindenesetre szükség volna a főváros részéről bizonyos minőségű szavatosságra. Az eladott húsliszt ellenében bizonyos halmennyiség biztosítása a főváros részére a tógazdákkal való egyéni megállapodás dolga, ez a szándék azonban még sok egyéb feltételtől is függ. Tulajdonképen különválasztandó kérdések az ideai készlet értékesítésének és a fővárosi telep fejlesztésének ügye. Az átiratoknak szűkebbkörű bizottsághoz leendő utalását indítványozza.

Landgraf János megjegyzi, hogy húslisztre nagy szükség van, tógazdánk örömmel fogadják, de csak egyéb lisztes anyagokkal keverve etethető fel jól, e tekintetben a tógazdasági tapasztalatokra kell támaszkodnunk, tehát ajánlja eme tapasztalatok egybegyűjtését.

Dr. Dobránszky Béla rámutat arra, hogy a fővárosi halpiac árai az elmúlt időszakban is sokáig 8—10 korona között mozogtak, aztán sem mutatkozott rendellenesség, az áremelkedés csekélyebb mint a többi húsféléknél, tudni szeretné tehát, hogy mi panasz van a fővárosnak a hal elhelyezése és a fogyasztókhöz juttatása tekintetében?

Zimmer Ferenc felszólalásában kifejti, hogy a hazai fogyasztás most sem birta mindig felvenni a készleteket és a külföldi piacokat kellett keresni; a katonaság sem fogyasztja rendszeresen és állandóan a halat, de a hústalan és zsírtalan napokra vonatkozó rendelkezések is károsan befolyásolták a polgári halfogyasztást is. Ilyen körülmények között a budapesti halpiac ellátása ellen panasz alig lehet.

A választmányi ülésre meghívott Dr. Darvas István székesfővárosi fogalmazó kijelenti, hogy érdemleges nyilatkozatot a főváros részéről most nem tehet, csupán tudomásul veheti az egyesület részéről e tárgyban megnyilatkozó felfogást. A húsliszt minősége iránt felelősséget nem vállalhatnak, mert nagyon különböző minőségű állati hulladékból készül, a megszabott 75—80 koronás ár rendes áralakulás eredménye, mert a múlt évben árverés útján métermázsánként 90 koronás egységárat értek el. Az üzleti szempontokat nagyon szeretné ez alkalommal kikapcsolni, inkább a

tógazdák igényeit és a gyártási módokat javítására vonatkozó észrevételeket óhajtánál legalább általánosságban megadni.

Elnök megállapítja, hogy az egyesület állásfoglalásánál a húsliszt piaci viszonyait is figyelembe veendő, mert egy erkölcsi testület tagjainak csak olyan dolgot ajánlhat, a minőség és minősége arányban áll az árával. Ezt azonban csak határozott adatok alapján lehet eldönteni s ezért a maga részéről is szükségesnek tartja, hogy az ügy érdemleges tárgyalásra bizottságilag készítették elő.

Corchus Béla megjegyzi, hogy a húsliszt mult évi értékesítésénél a főváros szokatlan módon járt el, a mennyiben a rendes árajánlattal elért legmagasabb 75 koronás ár önkényesen emeltetett fel 90 koronára; egyébként a húsliszt tartalom és minőség tekintetében sem volt kifogástalan.

Répassy Miklós ismét felszólalásában jelzi, hogy a fővárosi húsliszt a hasonló gyártmányokhoz képest gyöngébb minőségű, mert kevés a protein- és sok a hamutartalom. Így Németországban pl. az ilyen gyártmányoknál legalább 55% proteint és legfeljebb 27% hamutartalmat *garantálnak*. A főváros által közölt vegyelemzés ennél jóval gyengébb minőséget mutat. Mindenesetre szükség volna a főváros részéről is bizonyos minőségi szavatosságra. Ezt különben a jelenlevő dr. Maucha Rezső egyesületi tag szakértőileg igazolhatja legjobban.

Dr. Maucha Rezső ismerteti a németországi hasonló gyártmányok összetételét és közli azt a megállapítását, hogy a főváros által felajánlott húsliszt összetétele csak a legsilányabb minőségű németországi ilyen gyártmányok kémiai összetételével hasonlítható össze, mert a közepes minőségű húsliszt nyers protein tartalma 50—55%, nyers zsírtartalma 10—15% és hamu tartalma 20—25% közé esik.

A fővárosi vegyvizsgálat hiányos is, mert a takarmányok megítélésénél az *emészthető protein* tartalmát, továbbá a *szabad zsírsavak s halászati szempontból a vízben oldódó protein* mennyiségét is ismerni kell, mert a tóvizben az oldódó proteinek révén a *táptétek egy része veszendőbe megy*.

A mint a kísérletek mutatják, a húsliszt jól használható halételre, árának azonban megfelelő kulcs szerint a tényleges táptétek szerint kell alakulnia. Mindenesetre kívánatos volna tehát megállapítani a tiszta vízben oldható és emészthető proteintartalmát, továbbá a nyers és emészthető zsírtartalmát, úgyszintén a termék sterilizálásakor beálló körülményeket.

Scheiber József azt javasolja, hogy a főváros átiratai közöltesse nek a „Halászat”-ban, mert a kérdés megítélése komoly tanulmányozást igényel és széles körben terjesztendő, hogy a legközelebbi választmányi ülés érdemleges határozatot hozhasson; addig a húsliszt újabb vegyelemzéssel alaposan megvizsgálandó.

Báró Inkey Pál hangoztatja, hogy a legfontosabb követelmény volna az *egyenletes minőségű* húsliszt termelése; a jelenlegi minőség javítása céljából pedig a csontliszt különválasztandó volna a többi húsportól.

Elnök összefoglalva az elhangzottakat, ajánlja, hogy a főváros átiratában foglalt kérdésekre megadandó válasz ügyében a javaslat kidolgozására br. Inkey Pál elnöklete alatt négytagú bizottság küldessék ki és pedig Corchus Béla, dr. Dobránszky Béla és Zimmer Ferenc választmányi tagok, továbbá dr. Maucha Rezső kir. asszisztens, azzal az utasítással, hogy javaslatukat lehetőleg sürgősen elkészíteni szíveskedjenek. Hogy pedig a tógazdák a főváros által felajánlott húslisztet esetleg már az idei etetési évadban is felhasználhassák, közöltesse a főváros két átirata a „Halászat”-ban, hogy ily módon a legszélesebb körben felhívassék a dologra az érdekeltek figyelme. A választmány ilyen értelemben határozott.

7. Olvasatott a f. évi január 23-iki választmányi ülés óta jelentkezett *új tagok névsora*: Khin Kálmán halászmester Vajka, Labár János halász Neszmély, Simon Károly halászbérlő Gyoma, Schwarz János halászbérlő Rázom, Jahl Jenő kir. főmérnök Pozsony, Vincze Sándor halászbérlő Érsekcsanak, Borz András halászmester Esztergom, ifj. Forschner Ferenc halászbérlő Ócsöd, Grósz Mózes Géberjén, Gerey Gyula polgármester Déva, Sztójanovics Boldizsár halászbérlő Debreczen, Hirschl Herman földbirtokos Tiszaszentmiklós, Pöcs József halász Tiszaszarud, Schneider János halász Torontálalmás, K. Tóth Mihály ny. városi tan. Debreczen, Gyárfás Béla vállalkozó Szolnok, Weisz Bernát Győr, Konkoly Róza és társai cég Nagybecskerek, Lászlóczy Mihály halász Simongát, Liptómezei vágvízi h. t. Liptószentmiklós, Faltay László újságíró Budapest, Jajos Miksa bankigazgató Újvidék, Gonda Mór dr. orvos Pancsova, Chalupczky János urad. főerdész Simongát, Dudits Pál ny. árv. ülnök Gálya, Fizek György halászati jogbérlő Zebegény, Rozman Károly halászmester Tiszaújfal, Herskovics Márton Csicsér, Engelmann Sámuel Szederkény, Reberits Antal halászmester, Kún-szentmárton, Gecevsics János halászmester Pancsova, Bitter Béla tanító Párkány. Gr. Révay László Kisselmecz, Juhász Nándor Kevevára, Baranovics Béla mérnök Örkény, Enkelhardt Károly százados Budapest, Klavács Viktor számtanácsos Budapest, Molnár Simeon bizt. főtit. Budapest, Schrött Ede vállalkozó Budapest, Wein Árpád kir. vegyész Budapest, Czilling József halászmester Komárom.

A választmány a most felsorolt 41 jelentkezőt az egyesület rendes tagjai közé felvette.

8. Tükárság bejelenté, hogy a Magyar Nemzeti Múzeum állattári osztálya 4/1918. sz. átiratával a *halrajzi gyűjtemény* elhelyezésének feltételeit elfogadta. A választmány tudomásul vette.

9. Az *indítványokra* térve át, **Stögermayer Antal** a vasárnapi halárúsítási tilalom felfüggesztése ügyében sürgős beavatkozást kér, mert a rendkívül meleg időjárás miatt és jég hiányában a szombaton fogott hal hétfőig eldöglik, megromlik, a mi a mostani nehéz közéletmezési viszonyok mellett pótolhatatlan veszteség. Legalább azoknak a vidéki kis halászsoknak engednék meg a vasárnapi halárúsítást, a kik saját maguk halásznak s a halat is személyesen árúsítják.

A választmány elhatározta, hogy ez ügyben felterjesztést intéz az illetékes miniszterhez; kívánatos volna azonban, hogy az érdekeltek kis halászsok maguk is minél többen folyamodjanak e tilalom megszüntetésére végett.

Több tárgy nem lévén, az ülés véget ért.

(—gh.)

Az Országos Halászati Egyesület évi rendes közgyűléset a tagok élénk részvételével tartotta meg f. évi május hó 7-én *báró Tallián Béla* v. b. t. t. elnökletével. A közgyűlés jegyzőkönyvét lapunk legközelebbi számában egész terjedelmében közöljük.

Közgyűlés után az egyesület tagjai barátságos vacsorára gyűltek egybe a városligeti Gundel-féle vendéglőben.

A Balatoni halászati társulat folyó évi május hó 8-án tartotta évi rendes közgyűlést Siófokon *báró Inkey Pál* elnökletével. A társulat évi jelentése szerint a társulat ingóságainak leltári értéke 35,543 K 94 f. (35,000 K n. é. értékpapír, 20,000 K hadi kölcsön). A bérlő részvénytársaság adatai szerint az 1916. üzemévből kikerült a Balatonból: 26,348 kg. garda; 232,081 kg. keszeg; 4870 kg. ön; 25,857 kg. csuka; 3436 kg. harcsa; 9450 kg. ponty; 4566 kg. I. oszt., 2371 kg. II. oszt., 10,086 kg. III. oszt. és 26,495 kg. IV. oszt. fogassüllő; 326 kg. czompó és vegyes hal. Mindössze 345,974 kg. hal. Ez volt eddig a bérlés kezdete óta a legkisebb évi zsákmány, ami magyarázatát a háborús viszonyokban: munkás- és szerszámihiányban találja, amihez még a téli halászatra kedvezőtlen időjárás is járult. A halászatot kizárólag gyalomhálóval üzték, melyből 13 volt munkában (mult évben 15). A bérlő-vállalatnál 121 halász (tavaly 165) és 24 más alkalmazott (tavaly 76) dolgozott. Halhasítással és pikkelyezéssel 58 munkás (tavaly 65) foglalkozott. A süllőikráztatást eredményesen végezte a bérlő-részvénytársaság, mintegy 132 millió süllőikra költetett ki védett helyen. Pontyhalasítás a mult évadban nem történt.

A társulat 56 esetben 141 orvhalászt jelentett fel, ezek közül 18-at felmentettek a vád alól, 22 ellen hadbavonulás miatt az eljárás nem volt lefolytatható; ítéletet pedig még 30 esetben nem hoztak; mint fiatalok, 16 részesült dorgálásban és 20—100 K-ig terjedő büntetésben marasztaltak 56 egyént.

Az őrzést az eddigi módon csendőrörsök és a részvénytársaság alkalmazottjai végezték.

Az 1917. évi zárszámadás szerint a társulat bevétele 73,580 K 01 f. kiadása pedig 72,088 K 01 f. volt, a maradvány tehát 1491 K. Az 1918. évi költségelőirányzatot 62,109 K 50 f. bevétellel és 59,499 K 84 f. kiadással állapították meg, a mely összegekben az évi haszonbér 56,480 K bevétellel és az igazgatási kiadások levonása után 51,899 K 84 fillérrel, mint a tagok között kiosztandó járandóság szerepel.

A 1918. évi haltenyészési számla bevételi előirányzata 100,144 K bevételt és 100,010 K kiadást tüntet fel. E tételekben a pontyhalasításnak az 1917. évről elmaradt költsége 50,000 K-val szintén befoglaltatik.

Ez összeg fedezetére a részvénytársaság felerészben való hozzájárulása és a földmívelésügyi minisztérium részéről 25,000 K segély már biztosítva van.

A ponty fogásának tilalmát a földmívelésügyi minisztérium az 1918. évre is felfüggesztette, valamint megengedte a 25 mm.-nél nem szűkebb szembőségű hálók használatát is.

A szavazatra való jogo utolsó megállapítása kapcsán a közgyűlés utasította a választmányt, hogy az alapszabályok oly módosításra iránt tegyen a közgyűlésnek javaslatot, a mely a kisebb vízterületek birtokosainak nagyobb számbeli arányuknak megfelelő érvényesülést biztosítson. Elhatározták az alapszabályok módosítását a tekintetben is, hogy a választmány tagjainak számát hárommal szaporítták.

Végül 308 szótöbbséggel (485 igen, 177 nem) a közgyűlés a választmány javaslatára elhatározta, hogy a Balaton halászatát 1925-től számított 25 évre egységes kezelés mellett már most adja bérbé, még pedig zárt írásbeli versenytárgyalás útján.

Utasítja egyúttal a választmányt, dolgozza ki a kiírandó versenytárgyalás feltételeit aképpen, hogy az 1917. évi november hó 30-án Budapesten tartott érdekeltségi értekezleten a hallal való ellátásra vonatkozóan kifejezésre jutott kívánalmak kielégíttessenek s a versenytárgyalási feltételeket, illetve a bérszerződés tervezetét terjeszse jóváhagyás végett a közgyűlés elé.

A tisztújítás során Kroller Miksa zalavári apátnak, ki korára való utalással az alelnöki tisztséget továbbra vállalni hajlandó nem volt, a közgyűlés eddigi tevékenységéért jegyzőkönyvi elismerést szavazván, egyhangúlag újra elnökké választotta báró Inkey Pált, alelnökké pedig dr. Fittler Dezső udv. tanácsost. A választmányba Gaal Gaszton és Beregi Gábort, mint új tagokat, választották be.

A Torontál-bácsi halászati társulat Óbecsén 1918. április 12-én tartotta meg évi rendes közgyűlését *Pálffy Dezső* elnöklete alatt. Az igazgatói jelentés szerint a halásza'nak feles szerződéssel való hasznosítása igen jó eredménnyel járt, a mennyiben 1916. év végén 1 $\frac{1}{2}$ hónap alatt 16,059 kor. s 1917. évben pedig 40,793 kor. bruttó bevételt ért el. A kifogott halmennyiségről pontos kimu'atást vezettek s ezek szerint 1916. nov. 1-től 1918. márcz. 31-ig, vagyis 17 hónap alatt összesen 32,336 kg. halat fogtak ki; ebből nagyobb méretű nemes hal (ponty, süllő, harcsa) csupán 8346 kg. volt, a minék magyarázatul az szolgál, hogy a tél folyamán a nádban való halászat szünetelt. A zsákmányban nagyon sok volt a dévérkeszeg, egy-egy alkalommal 20–30 métermázsa is megakadt a hálóban. Említésre méltó az is, hogy egy darab 20 $\frac{1}{2}$ kg.-os szépfarmájú pontyot és 1 drb 51 kg.-os harcsát is fogtak a halászok; miután pedig a társulati vizek *nemes pontyival való népesítése* 1904. évben történt először, a kifogott hatalmas ponty 14 éves lehet. Az 570 kat. holdnyi vízterületen 2 halórt és 1 halellenőrt alkalmaznak. Az 1915–1917. évi zárószámadások átvizsgálása után, a f. évi költségvetést 88,430 $\frac{1}{2}$ korona társulati vagyonnal és 51,562 kor. kiadási összeggelirányozták elő, a miből holdanként 50 kor., összesen 28,480 korona osztaléku esik a társulat tagjai javára. A tisztújítás során egyhangúlag megválasztották elnökké *dr. Csernovics Diodor* miniszteri tanácsost, alelnökké *Pálffy Dezső* arm. társ. ig.-főmérnököt és igazgatóvá *Menyhárh Károly* kir. jószág-felügyelőt. Végül elhatározták, hogy a feles halászati szerződést felbontják, mert a feleshalászat nem tesz eleget kötelezettségének főként pedig nem irtja a nádat és nem gondoskodik az ivadéknévelőtelep szabályszerű kezeléséről; a továbbiakról a gazdasági bizottság javaslata alapján rendkívüli közgyűlésen határoznak.

(-gh.)

VEGYESEK.

A viza-hólyag. A régi pesti halászmesterek nemcsak szakképzett jó halászok voltak, de jó üzleti szellemmel is rendelkeztek, mindent kieszeltek, a miből pénzt lehetett csinálni és nem sajnálták a bibelődést kisebb dolgokkal sem, ha jövedelmező volt.

Ha azonban igazságos akarok lenni, úgy a való az, hogy a bibelődés érdeme inkább a pesti halászmesternőket illette; ők voltak a halászmesterek hű munkatársai.

Hogy a régi halászmesterek közül ki gondolt először a *halhólyag* kikészítésére, azt nem tudom, de annyit határozottan állíthatok, hogy még iskolásfiú sem voltam, mikor már minden pesti halászmesternél láttam, hogy pénteki napon a halhólyagok kikészítésével foglalkoztak; mint gyerek, már én is segítettem e munkálatok körül.*

A vizák régente, a hatvanas években, nagy mennyiségben érkeztek a pesti halpiacra. Kevés étterem és vendéglős volt még akkor, kiknek étlapján az ilyen különlegességek szerepeltek; bizony, a viza húsának értékesítése nehézségekbe ütközött. A köznépek nem volt való, az akkori polgárság is csak nagy rábeszélésre vette meg, az legiobbnak a harcsa húsát tartotta. Ha a vizát feldarabolták, a hólyagot is eltávolították, csak hogy a szemnek tetsző legyen a levágott szelet, csupa hús legyen s ne lógjon alatta az átmetszett hólyag is.

Ezt a hólyagot, hogy kárba ne vesszen, hát kikészítették. A kikészítése igen egyszerű volt, de sok bibelődéssel járt. Tiszta vízbe tették és ázni hagyták mintegy két óra hosszáig, hogy a víz a hólyagon levő vért kiszívja; aztán újra más tiszta vízbe tették át, addig ismételve az áztatást, míg csak vakító fehér színt nem nyert a hólyag. Némely hólyagnál négyszeri áztatás is elégnek bizonyult, de voltak olyan véres vizahólyagok is, hogy tizenkétszer is kellett a vizet változtatni, hogy szép tiszta fehér legyen.

Áztatás után a hólyag külső részét lenyújták, mert csak a belső része használható; az valóságos ezüstös-fehér színű. Ezt kifésztették, kinyújtották oly vékonyra, a minőre csak lehetett, aztán szárították. Ügyelni kellett, hogy nagyon gyorsan ne száradjon és por, p'szok ne férjen hozzá. Elrakni nagyon száraz helyre kellett. A jól szárított és kinyújtott vizahólyag, a világosságnak tartva, majdnem átlátszó volt; a nem jól kikészítettnek színe kissé sárgás, homályosabb maradt.

* A különböző halak úszóhólyagjából származó készítmények mind *vizahólyag* (colla piscium) név alatt ismeretesek. Tisztítószerrül, angoliflstrom s kocsonya készítésére, bor derítésére stb. használják.

Szerk.

A vizahólyagokat igen szívesen megvették a vendéglősök, a kik halat vásároltak, ki-ki a maga halászmesterétől. Egy régi fontért négy forintot, sőt későbbben már hat forintot is fizettek. Elég olcsó volt, mert egy fontnyi kész árú 5–6 darab vizából került ki. Egy éven át mégis szép kis összeg gyűlt belőle össze.

Hogy ezt a jövedelmet szaporítsák, a halászmesterek a harcsahólyag kikészítését is elkezdtek, de bizony bármily gondosan is csinálták, az csak nem lett vizahólyag, nem lett soha olyan fehér, hanem sárgás maradt és a világosságnak tartva, homályos volt. A vendéglősök eleinte csak vették vizahólyag helyett, de hamar rájöttek, hogy az ő céljaiknak nem felel meg. Egyidőre abba maradt hát a harcsahólyag kikészítése.

Egy szép napon azonban valami ügynökkéle kezdte a harcsahólyagokat összevásárolni: két forintot adott fontjéért bármilyen mennyiségben. A harcsahólyag készítése ismét fellendült, bár nem tudták, hogy az ügynök mit csinál velük. Ha már nagyon faggatták, azt felelte, hogy „lakk” készítésére használják. Aztán mégis rájöttek, hogy Bécsbe szállítja s a selyem ragasztásához való enyv készül belőle. Csakhamar akadt másik ügynök is, a ki már két forint helyett két forint ötven krajczárt fizetett egy fontért, lenyúzás nélkül!

Természetesen mindenki ennek adta el a hólyagokat. A hetvenes évek vége felé aztán egyszerre elmaradt ez az ügynök is, vele együtt letűnt a harcsahólyag kikészítése a pesti halpiacszról.

A nyolcvanas években már ritkaság számba ment az, ha egy halászmester akár viza-, akár harcsahólyagot készített el; a halász árúsfő ponyvasátor támaszkarióin abban az időben már nem volt látható a szárításra kiakasztott hólyag. Ma pedig már alig van a régiékből valaki, a ki visszaemlékezik azokra.

A harcsahólyagot vásárló első ügynök még járt azután is a pesti halpiacra halakat venni, de a harcsahólyag vásárlásáról mitsem akart már tudni. Azt mondta, hogy van már jobb szer is a halenyvnlé, most már azzal dolgoznak.

Bizony, mulnak az idők és a jó enyv helyett is jobbat gyártanak. *SMJ.*

A mesterséges halastavak legrégebbi irott emléke bizonyára a biblia. Ott olvashatók Esaiás próféta könyvében (IX. Rész.) az Egyiptom felől való terhes próféciái között a következők:

5. Elfogyatkoznak a tenger vizei és a Nilus folyóvíz elszárad és elapad.

6. A folyóvizek eltávoznak és a töltések között folyó patakok elszáradnak és elapadnak, a nád és sás ellankadnak.

7. A folyás mellett, a folyóvíz partján lévő pázsit és a folyás mellett való minden vetemény megszárad, elfogyatkozik és nem létesen.

8. És keseregnek a halászok és sírnak mindazok, kik a patakokban horoggal szoktak halászni, és megerőtlenülnek azok is, kik a vizek színén vetik meg hálójukat.

9. És megszégyenülnek azok is, kik lenből és selyemből drága munkákat csináltak és kik hálókat kötöttek.

10. És az ő hálóik elvesznek és valakik *haltartókat és halastavakat csináltak*, megszégyenülnek.

A prédikátor Salamon könyvében (II. Rész.) ugyancsak említi a halastavat:

7. Csinálék magamnak *halastókat*, hogy azokból öntözném a gyümölcsstermő fáknak erdejét.

Elsőrendű halétek!

Budapest székesfőváros az állatgőszségügyi telepen termelt és halesetési czelokra alkalmas hűslesztet ez évben nagyban, azaz vagononként **75**, kiesinyben pedig **80 K.ért** ab Budapest-Ferencvárosi pályaudvar bevagonirozva, a szükséges zsákok szolgáltatása ellenében áruba bocsátja. A hűsleszt vegyi elemzése az alábbi képet adja:

Nedvesség	6.30	%
Hamu	37.18	%
Nitrogén	6.7609	%
Összes protein (N x 6.25)	42.25	%
Nyers zsír	9.41	%

25 q-nál kevesebb mennyiség jelenleg nem kapható. Ajánlatokat, a míg a köszlet tart, elfogad a székesfővárosi tanács VIII. (közéletmozési) ügyosztálya, Budapest, központi városháza. Közlebbi felvilágosítások ugyanitt nyerhetők.

A székesfőváros tanácsa.

Hivatalos árjegyzés Budapest székesfőváros vásárcsarnokaiban és nyílt piaczaín.
Áringadozások kilogrammonként fillérben.

Az áru neve	1918. április 22.—27. között.			1918. április 29.—május 4. között.		
	Nagyban	A vásárcsar- nokokban	A nyílt piaczokon	Nagyban	A vásárcsar- nokokban	A nyílt piaczokon
		kicsinyben			kicsinyben.	
a) Édesvízi élő hal.						
Ponty, nagy	1200—1300	1300—1600	} 800—1400	1200—1300	1400—1600	} 1000—1600
" kicsiny	1100—1150	1100—1300		1100—1150	1200—1300	
Harcsa, nagy	—	2200—2400	} 1800—2400	—	2200—2400	} 2400—2400
" kicsiny	1700—1800	1200—2000		1700—1800	1800—2000	
Csuka, nagy	1200—1400	1400—1600	} 1100—1300	1200—1400	1400—1600	} 1200—1400
" kicsiny	1000—1000	1100—1400		1000—1000	1200—1400	
Fogassüllő, dunai	—	2600—2600	—	—	2600—2600	—
Kárász	400—800	720—800	500—1000	400—800	720—800	560—1000
Czompó	1000—1000	1000—1200	800—1200	1000—1000	1000—1300	1000—1400
Márna	—	1100—1100	—	—	1100—1100	—
Keszeg	—	800—900	800—800	—	900—900	800—800
Pisztráng	—	3000—3000	—	—	3000—3000	—
Kecsege, nagy	—	3000—3000	—	—	—	—
" kicsiny	—	—	—	—	—	—
Apró kevert hal	—	—	600—800	—	—	600—900
b) Édesvízi jegelt (nem élő).						
Ponty, nagy	1100—1200	1000—1300	} 700—1000	1100—1200	1000—1300	} 700—1400
" kicsiny	900—1000	800—1000		900—1000	800—1000	
Harcsa, nagy	1600—1800	2000—3000	} 1800—2000	1600—1800	2000—3000	} 1800—2400
" kicsiny	1400—1500	1600—1800		1400—1500	1600—1800	
Csuka, nagy	—	1100—1400	} 700—1100	—	1100—1400	} 700—1000
" kicsiny	—	900—1100		—	900—1200	
Fogassüllő, dunai	1800—2400	1600—2800	—	1800—2400	1300—2800	—
" balatoni nagy	—	—	—	—	—	—
" " kicsiny	—	—	—	—	—	—
Keszeg, balatoni	—	—	—	—	—	—
Garda, balatoni	—	—	—	—	—	—
Kárász	300—600	400—600	300—800	300—600	480—800	500—1000
Czompó	—	800—900	700—1000	—	800—1000	700—1000
Márna	—	900—1200	—	—	900—1200	—
Keszeg	—	600—800	—	—	500—800	600—600
Pisztráng	—	—	—	—	—	—
Lazac, rajnai	—	—	—	—	—	—
Kecsege, nagy	1800—2000	2500—3000	—	1300—1400	2500—3000	—
" kicsiny	1400—1600	2000—2500	—	1000—1200	2000—2500	—
Söreg	—	—	—	—	—	—
Viza	—	—	—	—	—	—
Apró, kevert hal	—	300—700	300—700	—	300—700	300—700
c) Rák.						
Folyami rák, nagy 1 darab	—	—	—	—	—	—
" " kicsiny 1 "	—	—	—	—	—	—

Tógazdaságok figyelmébe!

Veszek több ezer métermázsá élő pontyot, czompót, kárászt stb.

ZIMMER FERENCZ halászmester, cs. és hir. udvari szállító BUDAPEST, Központi vásárcsarnok. Telefon: 61—24

A SÁRDI TÓGAZDASÁG

Levélczím: Tógazdaság Sárd.

Sürgőnyczím: Tógazdaság Kiskorpád.

Vasutállomás: Kiskorpád.

Őszi és tavaszi szállításra elad 1—2—3-nyaras javított wittingauli pontyot és anyapontyot, bajorországi aischgründi 1—3-nyaras és anyapontyot, japánpontyot (higoi), aranyorfát, naphalat, amerikai törpeharcsát, 1—4-nyaras tavi czompót, fogassüllőt, megtermékenyített fogassüllőikrát és minden egyéb tenyészhalat.

A tógazdaság kizárólag csak tenyészhalat termel.

Árjegyzékkel szolgál a Tógazdasági Intézőség Sárd.